

Retsstilling for forskellige befolkningsgrupper

Hvordan dette kan anvendes
i slægtsforskningen

Gud

Konge

Adel

Bonde

Landarbejder

Officer

Præst

Lærer

Dommer

Kongen

- Før 1660. Kongen regerer sammen med Rigsrådet.
- 1660-1849 Kongen er enevældig
- Efter 1849 Kongen regerer sammen med Regeringen
 - Før 1903 stort set højre regeringer.
 - Efter systemskiftet 1903, regeringen må ikke have et flertal imod sig.

Adel

- Høj og lav-adel
- Højadlen har plads i Rigsrådet
- Indtil 1536 sidder også gejstlige (Biskopper) i Rigsrådet

Adelsprivilegier

- Adelsmænd værneting er landsret og højesteret.
- Handel med Adelsgodser tinglyses ved landsretten
- Adelsmænds sønner er fri for værnepligt til 1847
- Adelsgoods er skattefri indtil 1849
- Adelen har indtil 1660 forret til visse embeder

Præster

- Præster ansættes af den der har kaldsretten
- Kaldsretten eller patronatsretten ligger næsten altid hos herremanden og er salgbar.
- Dette medføres af og til misbrug i form af salg af præsteembeder.
- Efter 1849 ligger kaldsretten i princippet hos Kongen senere kirkeministeriet.
- 1903 kommer der menighedsråd, men disse har faktisk også i dag kun indstillingsret.

Officerer

- Officerer udgør en særlig stand
- Officerer er i begyndelsen herremænd, senere borgere fra byerne
- Menige soldater kan normalt kun avancere til underofficerer
- Optagelse på officersskole kræver adgangsprøve

Selvejere

- Denne gruppe bliver stadig mindre og udgør 1687 kun 5.947 tdr Hartkorn ud af 357.492 tdr Hartkorn. 1,7%
- Disse selvejere har en speciel stilling og kan blandt andet blive herredsfogder, herredsskrivere og sandemænd.

Stavnsbånd og Hoveri

- Fæstebønderne var stavnsbundne og skulle ud over landgilde også yde hoveri.
- De var værnepligtige og blev udskrevet af herremanden indtil 1788 og blev optegnet i reserveruller.
- Alligevel var de ikke helt retsløse.

Værnepligt

- Før 1790 er det herremanden. Der bestemmer, hvem der skal være soldater.
- Kun sønner af bønder er værnepligtige indtil 1849
- Kun adelens sønner bliver officerer
- Almindelig Værnepligt 1849
- Det er muligt at betale en anden for at forrette soldatertjeneste for en.

Kort

12. Okt

over

Solberg Gaards og

Bjers Marker

beliggende i ^{Thule} Sabjergaards Amt

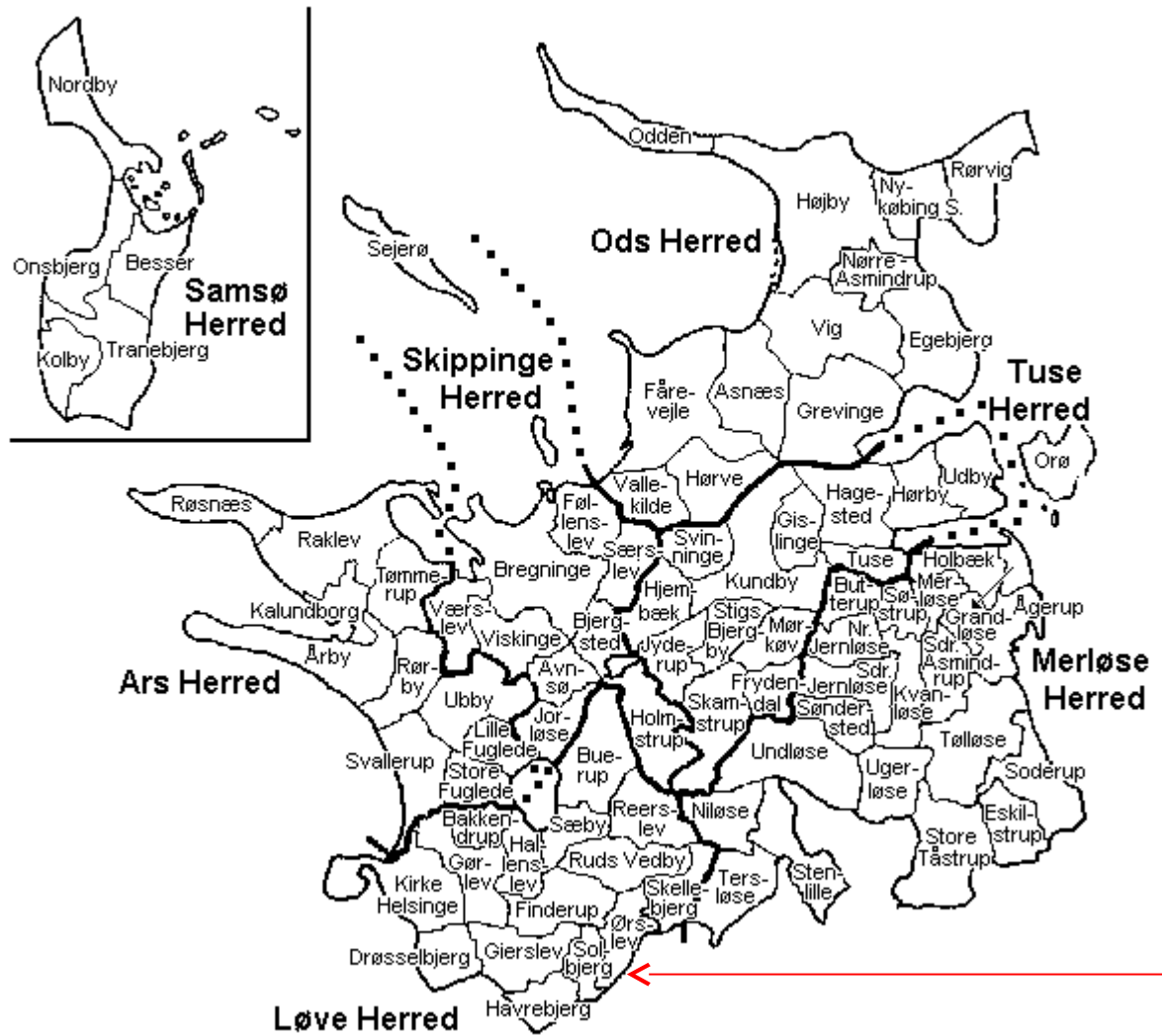
Løve Herred

Forfattet i Aaret 1784 af H. H. Bidstrup.

Revideret — 1800 af C. F. Lassen.

Engelsk Copie.

M. S. G.

Fæstebonde, kromand, selvejer

Joen Frandsen ~ 14-12-1736 Marie Pedersdatter

f † 1765 | f † < 1771

Christen Johnsen

dbt 7-2-1751 Solbjerg

bgr 8-4-1803 Vemmelev

~23-2-1776 Solbjerg

Anna Christophersdatter Krag

dbt 27-2-1746 † 13-12-1816

Ormslev Kro 1806

Trosfrihed

- Indtil grundloven 1849 var trosfriheden temmelig begrænset.
- Gudelige forsamlinger er forbudt og baptister bliver tvangsdøbt.
- Jøder og katolikker har dog en særstilling.

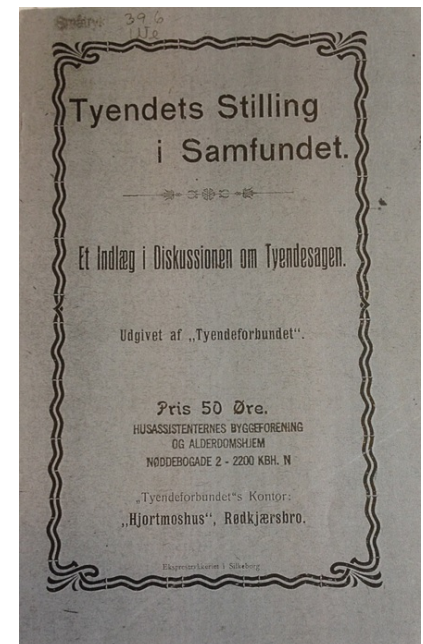
Ligestilling af kvinder

- Børn uden for ægteskabet
- Umyndige kvinder med lavværge
- Ligestilling med hensyn til løn
- Arv
- Ingen valgret

Tjenestefolk

- Til og afgangslister
- Tyendeprotokoller
- Skudsmålsbøger

Borgere og håndværkere

- Lavsvæsnen
- Borgerskab
- Privilegier til købstæderne og Købstadsrettigheder

Skat og skattefrihed

- Adel
- Borger
- Bønder

FR
Frederik den Syvende
af Guds Naade
Konge til Danmark de Benders og Gothens
Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarck,
Sjælland, Lauenborg og Oldenburg,
Gjøre vitterligt for Alle:
givet til offentligt
tryk den 17de Junij 1772